

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973)

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

ARREST

nr. 205.844 van 28 juni 2010

G./A. 100.598/VI-15.835

In zake: **HET OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN VAN ELSENE**, afgekort als OCMW van Elsene, dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Pascal HUBERT, advocaat,
Regentschapsstraat 23
1000 Brussel,

tegen:

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de vice-eerste minister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Maatschappelijke Integratie,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Eric MARON, advocaat,
Bronstraat 68
1060 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien het op 16 februari 2001 ingediende verzoekschrift, waarbij HET OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN VAN ELSENE, afgekort als OCMW van Elsene, aan de Raad van State "het geschil (voorlegt) tussen het centrum en de Belgische Staat inzake het ten laste nemen van de kosten van de bijstand verleend aan mevrouw Madalena VANDA (van Angolese afkomst, illegaal in het land verblijvend sedert 6 maart 1997) en aan haar dochter Joao Muginca Passi VANDA (van wie de Belgische nationaliteit erkend is), meer bepaald betreffende de staat van verschotten voor de periode van 8 maart 1999 tot 28 februari 2000, voor een bedrag van 312.621 frank, die op 28 februari 2000 naar de Belgische Staat is gestuurd en waarover de Belgische Staat op 24 maart 2000 een ongunstige beslissing heeft genomen, bij welk bedrag het bedrag van 341.340 frank moet worden gevoegd voor de verschotten

betreffende de periode van 28 februari 2000 tot 28 februari 2001, of in totaal 653.961 frank, verhoogd met de bijstand die in de loop van de procedure zal worden verstrekt";

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van mevrouw WILLEMART, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van de verzoekende partij;

Gelet op de beschikking van 2 april 2010, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 12 mei 2010 om 10 uur;

Gehoord het verslag van mevrouw DAURMONT, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. Pascal HUBERT, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, en van Mr. Quentin PEIFFER, loco Mr. Eric MARON, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van mevrouw WILLEMART, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende gegevens dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep:

1. Madalena VANDA, van Angolese nationaliteit, komt België binnen in oktober 1990. Ze dient een aanvraag om machtiging tot verblijf in om medische redenen op basis van artikel 9, derde lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en verkrijgt een verblijfsvergunning.

Op 10 augustus 1991 wordt haar dochter Joao Muginca Passi VANDA geboren.

Per brief van 6 maart 1997 stelt de verwerende partij de hoofdcommissaris van de politie van Elsene in kennis van haar beslissing om de

verblijfsvergunning van Madalena VANDA niet te verlengen en vraagt ze hem laatstgenoemde te verzoeken om gevolg te geven aan een bevel d.d. 8 oktober 1993 om het grondgebied te verlaten.

Vanaf 6 maart 1997 verblijft Madalena VANDA dus onwettig in het land.

Op 11 maart 1997 verkrijgt Joao VANDA de Belgische nationaliteit via haar vader.

Op 31 maart 1997 beslist het verzoekende OCMW de steun stop te zetten die mevrouw Madalena VANDA tot dan genoot, en die door de Staat werd terugbetaald.

2. Volgens het verzoekschrift "heeft het kind van mevrouw Madalena VANDA, Joao Muginca Passi VANDA, geboren op 10 augustus 1991, door toedoen van haar moeder, mevrouw Madalena VANDA, een aanvraag om bijstand ingediend.

3. Op 23 maart 1999 neemt het OCMW een als volgt luidende beslissing, waarvan Madalena VANDA op 30 maart 1999 in kennis wordt gesteld:

" Geachte mevrouw,

Overeenkomstig de wet van 8 juli 1976 waarbij het recht op maatschappelijke dienstverlening wordt ingesteld, gewijzigd bij de wet van 12 januari 1993, hebben wij het genoegen u ervan in kennis te stellen dat het bijzonder comité van de sociale dienst van ons centrum:

tijdens zijn vergadering van 23 maart 1999 HEEFT VASTGESTELD dat:

- u als vrijgezel, van Angolese nationaliteit, thans onwettig in het land verblijft en u het bevel heeft gekregen het grondgebied te verlaten;
- de bijstand die u genoot op 31 maart 1997 om die reden is stopgezet;
- u de moeder bent van een dochttertje, JOAO VANDA MUGINCA PASSI, geboren op 10 augustus 1991 en Belgische sedert 11 maart 1997, door de nationaliteit van haar vader;
- het kind, hoewel het bij u verblijft, bij haar vader, in de Juliette Wytsmanstraat nr. 2/4, is gehuisvest, en haar vader u de aan hem uitbetaalde kinderbijslag doorgeeft, namelijk plusminus 5.000 frank per maand;
- de vader bovendien getrouwd is, een gezin ten laste heeft en u in het onderhoud van het kind slechts bijstaat met fragmentarische hulp, en niet met regelmatig onderhoudsgeld;

- u wordt geconfronteerd met een schuldenlast en vraagt om sociale bijstand ten belope van het bedrag voor een alleenstaande met een kind ten laste met ingang van 8 maart 1999 (u leeft op dit ogenblik van de solidariteit van uw landgenoten).

Het comité heeft het genoeg u mede te delen dat het OCMW ingaat op uw verzoek en dat u vanaf 8 maart 1999 in aanmerking komt voor sociale bijstand ten belope van het bedrag voor samenwonenden.

[...]"

4. Op 12 mei 1999 deelt de verwerende partij aan het verzoekende OCMW mee dat ze weigert "een bij wijze van bewarende maatregel door het OCMW van Elsene ingediende adviesaanvraag in overweging te nemen", in de volgende bewoordingen:

" [...]

Betreft: Madalena Vanda

[...]

Financiële bijstand vanaf 8 maart 1999

Naar aanleiding van uw verzoek om de voormelde persoon in aanmerking te nemen, betreur ik het u te moeten mededelen dat deze aanvraag om advies bij wijze van bewarende maatregel wordt geweigerd.

Reden: status 04 en beslissing meer dan één maand oud.

[...]"

5. Op 13 augustus 1999 zendt het verzoekende OCMW de volgende brief aan de verwerende partij:

" [...]

Hierbij delen wij u mee dat wij sedert 8 maart 1999 sociale bijstand ten belope van het bedrag voor alleenstaanden plus toekennen aan mevrouw Madalena Vanda, moeder van Joao Vanda Muginci Passi. Laatstgenoemde is sedert 11 maart 1997 immers Belgische door de nationaliteit van haar vader, de heer Yanga Bokama Isesongo. Haar moeder is van Angolese afkomst en is België binnengekomen in oktober 1990. Ze had een aanvraag om regularisering op grond van medische redenen ingediend op basis van artikel 9, derde lid, van de wet van 15 december 1980. Ze was in het bezit van een model B dat verlengd is. Op 6 maart 1997 heeft de Dienst Vreemdelingenzaken besloten haar verblijf niet meer te verlengen. De moeder bevindt zich bijgevolg in een toestand van onwettig verblijf. De maatschappelijke dienstverlening is stopgezet met ingang van 1 april 1997 met toepassing van artikel 65 van de wet van 15 juli 1996 tot wijziging van artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de OCMW's.

Aangezien het kind, Joao Vanda Muginca Passi, wettig op ons grondgebied verblijft, heeft ze door toedoen van haar moeder een aanvraag om maatschappelijke bijstand ingediend. Deze is haar toegekend ten belope van het bedrag voor gezinnen. We zijn er immers van uitgegaan dat dit kind, opdat het een leven kan leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid, in menswaardige omstandigheden moet kunnen samenleven

met haar moeder. Dit bedrag is gerechtvaardigd daar het ons mogelijk maakt de internationale verplichtingen vervat in het Verdrag inzake de rechten van het kind, alsook in het Europees Verdrag voor de rechten van de mens na te leven.

Wij zouden u dankbaar zijn indien u uw standpunt inzake de terugbetaling van de steun verleend aan Joao Muginca Passi mededeelt.

[...]"

6. Bij een brief van 19 januari 2000 antwoordt de verwerende partij het volgende:

" [...]

Naar aanleiding van uw brief met bovenvermeld kenmerk kan ik u de volgende opmerkingen mededelen.

Mevrouw VANDA verblijft sedert 7 maart 1997 onwettig in het land. Haar dochter Joao Muginca is vier dagen later, namelijk op 11 maart 1997, Belgische geworden via haar Belgische vader.

Uw centrum heeft besloten aan mevrouw VANDA en haar dochter een bijstandsuitkering toe te kennen waarvan het bedrag gelijk is aan het bestaansminimum voor gezinnen. Enerzijds is er nergens sprake van, of het nu gaat om het Europees Verdrag voor de rechten van de mens of om het Verdrag inzake de rechten van het kind, dat aan de lidstaten welbepaalde bedragen worden opgelegd om het mogelijk te maken een menswaardig leven te leiden. Anderzijds behoort het geval van mevrouw VANDA en haar dochter niet tot de categorieën vermeld in artikel 5, § 1, van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door OCMW's.

Bijgevolg kan de Staat de kosten van de maatschappelijke bijstand die u aan mevrouw VANDA en haar dochter zou hebben moeten toekennen niet ten laste nemen.

[...]"

7. Op 27 januari 2000 dient Madalena VANDA een aanvraag tot regularisatie in op basis van de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk.

8. Bij een aangetekende brief van 28 februari 2000 schrijft het verzoekende OCMW aan de verwerende partij het volgende:

" Betreft: aanmaning tot betaling van terugvorderbare kosten (dossier Joao Vanda Muginca Passi (...) geboren op 10 augustus 1991, dochter van Belgische nationaliteit van mevrouw Madalena VANDA, geboren op 16 juni 1967 (...)

Met toepassing van artikel 12 van de wet van 2 april 1965 vindt u hierna de voorlopige staat van onze verschotten in het voormelde dossier.

Periode	Toegekende hulp
- van 8 tot 31 maart 1999	10.795 frank
[...]	[...]
- februari 2000	28.445 frank

In afwachting van uw antwoord en van uw standpunt inzake de terugbetaling van deze sommen, tekenen wij,
Hoogachtend [...]"

9. Op 24 maart 2000 antwoordt de verwerende partij het volgende:

" [...]

In antwoord op uw voormelde brief kan ik niets anders dan verwijzen naar de inhoud van mijn brief van 19 januari 2000, waarvan een afschrift als bijlage gaat.

Aangezien mevrouw Madalena VANDA sedert 7 maart 1997 onwettig in het land verblijft, kan ze geen aanspraak maken op door de Belgische Staat terugbetaalde steun.

Aangezien het geval van mevrouw VANDA en haar dochter niet behoort tot een van de categorieën vermeld in artikel 5, § 1, van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, kan de Belgische Staat de kosten van de bijstandsuitkeringen die u haar heeft toegekend niet ten laste nemen.
[...]"

10. Het verzoekende OCMW wijst erop dat het Madalena VANDA en haar dochter steun is blijven toekennen voor de maanden maart 2000 tot februari 2001 (en daarna, na het instellen van het onderhavige beroep).

11. Op 16 mei 2000 heeft het OCMW van Elsene bij de Raad van State een verzoekschrift ingediend, om hieraan "het geschil (voor te leggen) tussen het centrum en de Belgische Staat inzake het ten laste nemen van de kosten van de bijstand verleend aan mevrouw Madalena VANDA (van Angolese afkomst, illegaal in het land verblijvend sedert 6 maart 1997) en aan haar dochter Joao Muginca Passi VANDA (van wie de Belgische nationaliteit erkend is), voor de periode van 8 maart 1999 tot 29 februari 2000, voor een bedrag van 312.621 frank, volgens de staat van verschotten, die op 28 februari 2000 naar de Belgische Staat is gestuurd en waarover de Belgische Staat op 24 maart 2000 een ongunstige beslissing heeft genomen".

Dit eerste verzoekschrift leidt tot arrest nr. 96.537 van 15 juni 2001 waarbij het beroep op basis van artikel 21, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State verworpen wordt.

12. In juli 2001 wordt mevrouw Madalena VANDA geregulariseerd met toepassing van de voormelde wet van 22 december 1999 en krijgt ze een machtiging tot verblijf voor onbeperkte duur;

Overwegende dat de verwerende partij eraan herinnert dat over het geschil, voor de periode van 8 maart 1999 tot 28 [lees 29] februari 2000, reeds een arrest van de Raad van State bestaat; dat ze aanvoert dat hetzelfde geschil geen tweede maal aan de Raad van State kan worden voorgelegd;

Overwegende dat bij arrest nr. 96.537 van 15 juni 2001 het verzoekschrift wegens een vermoeden van gebrek aan belang verworpen is, aangezien de memorie van wederantwoord niet binnen de wettelijk bepaalde termijn is ingediend; dat dit arrest weliswaar slechts een beperkt gezag van gewijsde heeft, maar wel een einde heeft gemaakt aan het geschil dat tussen de betrokken partijen gerezen is; dat de exceptie gegrond is; dat het beroep dus niet-ontvankelijk is in zoverre het betrekking heeft op de periode van 8 maart 1999 tot 29 februari 2000;

Overwegende dat de verwerende partij betoogt dat het beroep eveneens niet-ontvankelijk is in zoverre het betrekking heeft op de periode van 28 [lees 29] februari 2000 tot 28 februari 2001; dat ze immers stelt dat met schending van artikel 12 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, haar voor deze periode geen staat van verschotten is toegezonden;

Overwegende dat artikel 12 van de voormelde wet van 2 april 1965 het volgende bepaalt:

" De terugvorderbare kosten zijn betaalbaar tegen overlegging van een staat van verschotten die, naargelang van het geval, wordt gestuurd aan de Minister tot wiens bevoegdheid de openbare onderstand behoort, aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van het onderstandsdomicilie of aan het bij artikel 2 bedoeld bevoegd openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.
Op straffe van verval moet die staat bij aangetekende zending of tegen ontvangstbewijs verzonden worden binnen twaalf maanden, te rekenen van het einde van het kwartaal tijdens hetwelk de verschotten werden gedaan.
Voorschotten in mindering op de kosten van de geneeskundige hulp en van de materiële hulp die aan vreemdelingen worden verleend en die krachtens artikel 4, 2°, of artikel 5, § 1, 2°, en § 4, tweede lid, ten laste komen van de Staat, kunnen worden toegestaan binnen de voorwaarden en volgens de modaliteiten door de Koning bepaald";

dat op verzoek van de auditeur die toen met het dossier belast was, het verzoekende OCMW het volgende heeft overgelegd:

- a) een lijst (d.d. 5 mei 2000) met als opschrift "lijst van de onkostenstaten", die door het centrum bestempeld wordt als het "antwoord van het ministerie aan het OCMW". De verzoekende partij wijst erop dat "het OCMW in het archief de begeleidende brief niet meer terugvindt. Maar als bijlage wel het antwoord van het ministerie".
- b) een begeleidend schrijven inzake de toezending van "onkostenstaten van de maanden november en december 2000, alsmede de bijlagen bij deze staten", ontvangen door de verwerende partij op 22 december 2000.
- c) een lijst, zonder opschrift, waarvan de herkomst niet bekend is, die betrekking lijkt te hebben op de maanden augustus, september, oktober, november en december 2000.
- d) een tweede "lijst van de onkostenstaten" (d.d. 24 januari 2001).
- e) een begeleidend schrijven inzake de toezending van "de diskette van de formulieren A en B betreffende de terugvordering van de kosten, alsmede de bijlagen bij deze formulieren", ontvangen door de verwerende partij op 28 februari 2001.
- f) een lijst, zonder opschrift, waarvan de herkomst niet bekend is, die betrekking lijkt te hebben op de maanden januari en februari 2001.
- g) een lijst met het opschrift "controles formulieren lasten";

dat op verzoek van de auditeur die toen met het dossier belast was, de verwerende partij, die geen administratief dossier had ingediend, brieven heeft verzonden die ze aan de verzoekende partij geschreven had op 12 mei 1999, 19 januari 2000 en 24 maart 2000, de brief van 6 maart 1997 waarbij de Dienst Vreemdelingenzaken weigert het verblijf om medische redenen te verlengen en de lijst van de aan het verzoekende OCMW terugbetaalde bedragen voor Madalena VANDA, van de maand juli 1992 tot de maand januari 1997; dat de verwerende partij daarentegen geen enkele lijst indient voor de periodes waarop het onderhavige verzoekschrift betrekking heeft, net zomin als meer bepaald de aangetekende brief van 28 februari 2000 betreffende de stand van verschotten voor de periode van de maand maart 1999 tot de maand februari 2000; dat het administratief dossier, dat te laat is ingediend, onvolledig is; dat bijgevolg, met toepassing van artikel 21, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, er moet worden van uitgegaan dat "de door de verzoekende partij aangehaalde feiten bewezen (worden) geacht, tenzij deze feiten kennelijk onjuist zijn."; dat de lijsten met het opschrift "lijst van de onkostenstaten", die voor elke maand het bedrag van de toegekende hulp bevatten, alsook de "foutcode" die door de verwerende partij moest worden vastgesteld, op voldoende aannemelijke wijze aantonen dat verzoeker daadwerkelijk een of meerdere onkostenstaten aan de verwerende partij heeft toegezonden; dat de exceptie verworpen wordt;

Overwegende dat het verzoekende OCMW een eerste middel ontleent aan schending van het "Verdrag inzake de rechten van het kind en van het Verdrag voor de rechten van de mens"; dat het verwijst naar het Verdrag inzake

de rechten van het kind van 20 november 1989 en inzonderheid naar artikel 27 ervan, krachtens hetwelk – volgens verzoeker – de Belgische Staat "het recht (erkent) van ieder kind op een levensstandaard die toereikend is voor de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling van het kind", "in overeenstemming met de nationale omstandigheden en met de middelen die hun ten dienste staan, passende maatregelen (neemt) om ouders en anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind te helpen dit recht te verwezenlijken" en voorzie[t], "indien de behoefte daaraan bestaat, in programma's voor materiële bijstand en ondersteuning, met name wat betreft voeding, kleding en huisvesting"; dat het vervolgens erop wijst dat het Europees Verdrag voor de rechten van de mens eveneens verbintenissen bevat, waaronder "het recht [van elkeen] een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid", en van oordeel is dat de wetgeving betreffende de maatschappelijke dienstverlening een van de middelen is om aan dit recht uitvoering te geven, inzonderheid ten behoeve van de kinderen; dat het stelt dat de Belgische Staat, door het standstill-effect dat verbonden is aan het Verdrag inzake de rechten van het kind en aan artikel 23 van de Grondwet, zich ertoe verbonden heeft niet de rechten te verminderen die aan personen zijn toegekend op basis van de wet die van kracht was op het ogenblik van de bekrachtiging van het Verdrag inzake de rechten van het kind; dat het van oordeel is dat artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd bij de wetten van 30 december 1992 en 15 juli 1996, een beperking heeft ingevoerd van de aanspraak op maatschappelijke dienstverlening voor personen die onregelmatig in België verblijven en dat deze twee wetten afbreuk doen aan het standstill-beginsel, aangezien ze dateren van na de inwerkingtreding van de wet van 25 november 1991 houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de rechten van het kind; dat het aanvoert dat, op basis van deze redenering, de arbeidsrechtbank en het arbeidshof te Antwerpen regelmatig OCMW's heeft veroordeeld tot het toekennen van financiële hulp aan kinderen van ouders die in een illegale situatie verkeren; dat volgens verzoeker artikel 57, § 2, een discriminatie invoert in de zin van artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten; dat het het standpunt van de Staat betwist dat de vraag die vooraf rijst niet is of het OCMW het recht heeft om hulp toe te kennen, maar of de Belgische Staat moet worden veroordeeld tot het terugbetalen van deze hulp, gelet op artikel 5, § 1, van de wet van 2 april 1965; dat het in hoofdzaak oordeelt dat een uitbreidende interpretatie moet worden gegeven aan artikel 5, § 1, van de wet van 2 april 1965 en aan artikel 57, § 2, van de wet van 8 juli 1976, in de context van het Verdrag inzake de rechten van het kind; dat de verzoekende partij van oordeel is dat het vanzelfsprekend is dat als ze verplicht wordt de kosten van de maatschappelijke dienstverlening aan behoeftige kinderen in een illegale situatie te betalen in het kader van het Verdrag inzake de rechten van het kind dat door de Belgische Staat is bekrachtigd, ze harerzijds voldoende middelen moet krijgen om aan deze aanvraag te kunnen voldoen, en de nadruk legt op "de bijzonder moeilijke situatie waarin [ze] verkeert" wegens de

aanvragen die aan haar worden gericht "voor kinderen die in een kritieke en onduidbare situatie verkeren"; dat het verzoekende OCMW stelt dat het begrip "rechtsbevoegdheid" waarin artikel 2 van het Verdrag inzake de rechten van het kind voorziet, moet worden opgevat in de ruime zin van "gezag";

Overwegende dat het verzoekende OCMW in zijn memorie van wederantwoord aan zijn voorgaande argumentatie toevoegt dat, volgens artikel 3 van het Verdrag inzake de rechten van het kind, "bij alle maatregelen betreffende kinderen [...] de belangen van het kind de eerste overweging (vormen)"; dat het opmerkt dat in de door het OCMW genomen gunstige beslissing "gesteld wordt dat steun is toegekend omdat mevrouw Vanda de moeder is van een klein meisje, JOAO VANDA MUGINCA PASSI, geboren op 10 augustus 1991, dat sedert 11 maart 1997 Belgische is door de nationaliteit van haar vader, en dat ze in staat van behoefteigheid verkeert op het Belgische grondgebied" en dat "Mevrouw VANDA dus geen bijstandsuitkering voor haar persoonlijk krijgt, maar wel in haar hoedanigheid van moeder van een minderjarig kind dat op het Belgische grondgebied verblijft en bovendien de Belgische nationaliteit bezit, om de rechten te eerbiedigen die bij het genoemde verdrag aan kinderen worden toegekend"; dat het voorts het beginsel aanvoert van het te goeder trouw ten uitvoer leggen van verdragen, dat vervat is in artikel 26 van het Verdrag van Wenen van 23 mei 1969 inzake het verdragenrecht, artikel 27 van het Verdrag inzake de rechten van het kind, een vonnis van de arbeidsrechtbank te Brussel waarbij op basis van dit Verdrag een bijstandsuitkering wordt toegekend aan een persoon die illegaal in België verblijft, niet voor deze persoon zelf, "maar in haar hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordigster van haar minderjarig kind", en een ander vonnis van dezelfde rechtbank waarin rechtstreeks werking wordt verleend aan het Verdrag inzake de rechten van het kind, vooraleer geoordeeld wordt dat bijstand toegekend aan een persoon voor zijn Belgisch kind "niet kan worden beschouwd als een gunst, als een afwijking, maar integendeel als zodanig een recht uitmaakt"; dat het rechtspraak van het arbeidshof te Brussel en van het arbeidshof te Bergen citeert, waarbij aan het genoemde Verdrag toepassing wordt gegeven; dat het erop wijst dat de hogere belangen van het kind ten grondslag moeten liggen aan alle beslissingen die kinderen betreffen en stelt dat "hoven en rechtbanken aldus een rechtstreekse werking beginnen te verlenen aan het Verdrag inzake de rechten van het kind door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn te verplichten om in het belang van de kinderen financiële hulp te verlenen aan ouders die onwettig in het land verblijven, waarbij aldus soms wordt afgeweken van de bepalingen *sensu stricto* van artikel 57, § 2"; dat het van oordeel is dat zulke afwijkingen op dezelfde wijze moeten gelden ten aanzien van de verwerende partij wat het ten laste nemen van de verschotten betreft; dat het daaruit afleidt dat artikel 5, § 2 [lees § 1], van de wet van 2 april 1965 dezelfde ontwikkeling moet kennen als artikel 57, § 2, van de wet van 8 juli 1976 en dat de OCMW's anders niet meer de bepalingen van het Verdrag inzake de rechten van het kind in acht zullen kunnen blijven nemen; dat,

ten slotte, het verzoekende OCMW erop wijst dat het begrip "last" dat wordt gebruikt in het arrest van het Grondwettelijk Hof van 29 juni 1994 niet verward mag worden met het begrip "rechtsbevoegdheid" gebruikt in artikel 1 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens;

Overwegende dat moet worden nagegaan of de vereiste terugbetaling betrekking heeft op de bijstandsuitkering die aan Madalena VANDA persoonlijk of die aan haar als wettelijke vertegenwoordigster van haar minderjarige dochter is toegekend; dat wat dit betreft, geen aanvraag om steun voorkomt in het administratief dossier en in de beslissing tot toekenning van steun genomen ten aanzien van Madalena VANDA niet wordt gepreciseerd in welke hoedanigheid ze die steun krijgt; dat evenwel uit het dossier, inzonderheid uit twee brieven gericht aan de verwerende partij, de ene op 13 augustus 1999 en de andere op 28 februari 2000, alsook uit de memorie van wederantwoord, blijkt dat de steun aan mevrouw VANDA is toegekend in haar hoedanigheid van moeder van een minderjarig kind; dat de steun dus is toegekend aan een Belgisch kind wiens vader Belg is en wiens moeder illegaal op het Belgische grondgebied verblijft; dat het dus niet gaat om hulp toegekend aan een minderjarige die onwettig in het land verblijft; dat het eerste middel derhalve niet gegrond is in zoverre het doelt op de grondrechten van de kinderen die illegaal op het grondgebied verblijven;

Overwegende dat het verzoekende OCMW een tweede middel ontleent aan schending van de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk; dat het aanvoert dat Madalena VANDA op 27 januari 2000 een aanvraag tot regularisatie heeft ingediend op basis van de voormelde wet van 22 december 1999; dat het erop wijst dat artikel 14 van deze wet bepaalt dat niet zal worden overgegaan tot verwijdering tussen de indiening van de aanvraag en de dag waarop een negatieve beslissing wordt genomen; dat het centrum betoogt dat de afdeling Wetgeving van de Raad van State geoordeeld had dat artikel 14, dat erop neerkomt dat het verplichtend karakter van het bevel om het grondgebied te verlaten opgeheven wordt, discriminerend zou kunnen worden geacht indien het niet gepaard gaat met een maatregel die afwijkt van artikel 57, § 2, van de wet van 8 juli 1976, zodat aan de betrokken vreemdelingen steun wordt toegekend, aangezien de doelstelling van artikel 57, § 2, die erin bestaat de betrokkenen ertoe aan te zetten gevolg te geven aan het bevel om het grondgebied te verlaten, niet meer kan worden aangevoerd ten aanzien van vreemdelingen die niet kunnen worden verwijderd; dat het een arrest nr. 80/99 van het Grondwettelijk Hof aanvoert, volgens hetwelk het discriminerend is zonder redelijke verantwoording op dezelfde wijze twee categorieën van personen te behandelen die zich objectief gezien in verschillende situaties bevinden: de vreemdelingen die kunnen worden verwijderd en de vreemdelingen die om medische redenen niet kunnen worden verwijderd; dat het

van oordeel is dat de redenering hier kan worden doorgetrokken: het is discriminerend vreemdelingen die illegaal op het grondgebied verblijven en die een bevel hebben gekregen om het grondgebied te verlaten en vreemdelingen die een aanvraag tot regularisatie hebben ingediend en die dus tijdelijk gemachtigd zijn om op het grondgebied te verblijven, op dezelfde manier te behandelen; dat het wijst op de preciaire situatie waarin Madalena VANDA verkeerde, de Belgische nationaliteit van haar kind, dat derhalve niet van het grondgebied kan worden verwijderd, en het feit dat de moeder en het kind niet mogen worden gescheiden; dat volgens het centrum de toekenning van de minimumsteun ten belope van het bedrag voor alleenstaanden met een kind ten laste de enige manier was om het kind in staat te stellen een menswaardig leven te leiden met haar moeder zonder deze in de armoede te storten, haar ertoe te verplichten op bedenkelijke wijze aan de kost te komen of haar in de criminaliteit te duwen; dat het voorts stelt dat de aanvraag tot regularisatie in principe goedgekeurd zou moeten worden wegens de Belgische nationaliteit van het kind;

Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord rechtspraak van hoven en rechtbanken aanvoert waarbij beslist is dat aan personen die een aanvraag tot regularisatie hebben ingediend steun moet worden verleend totdat over deze aanvraag een beslissing is genomen, en inzonderheid een arrest van het arbeidshof te Luik van 8 juni 2000 waarin de bezwaren van de afdeling Wetgeving van de Raad van State overgenomen zijn en waarin gesteld is dat "de toepassing van artikel 57, § 2, van de wet van 8 juli 1976 [...] niet verenigbaar lijkt met de bepalingen van de wet van 22 december 1999"; dat hij erop wijst dat, in deze zaak, het arbeidshof oog heeft gehad voor de concrete situatie van de belanghebbenden; dat hij ten slotte de argumenten samenvat van een auteur die zich uitspreekt ten voordele van de uitsluiting van aanvragers van regularisatie uit het toepassingsgebied van artikel 57, § 2, van de wet van 8 juli 1976, namelijk: het feit dat de rechtvaardigingsgrond voor de beperking van steun, namelijk de personen ertoe aanzetten gevolg te geven aan het bevel om het grondgebied te verlaten, niet meer voorhanden is ten aanzien van aanvragers van regularisatie, het aanvechten van de legitimiteit van een inbreuk op de menselijke waardigheid, artikel 14 van de wet van 22 december 1999 waarbij rechten zouden worden toegekend, en het feit dat tegen de eventuele weigering van regularisatie daadwerkelijk beroep moet kunnen worden ingesteld;

Overwegende dat het verzoekende OCMW in zijn laatste memorie betoogt dat het "heeft willen optreden voor het gezin in zijn geheel, bestaande uit het Belgische kind en haar moeder die illegaal op het grondgebied verblijft"; dat het inzonderheid arresten van het Hof van Cassatie en van de Raad van State vermeldt om zijn stelling te staven; dat het in bijkomende orde vraagt aan het Grondwettelijk Hof de volgende prejudiciële vraag te stellen:

" Schendt artikel 5, § 1, 3°, van de wet [...] van 2 april 1965 [betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn] de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het alleen van toepassing is op een 'een kind van minder dan achttien jaar dat, naargelang van het geval: geboren is uit onbekende vader en moeder; een natuurlijk kind is dat door geen van zijn beide ouders is erkend; een kind van Belgische nationaliteit is dat bij de geboorte werd verlaten en waarvan de moeder niet ingeschreven was in het bevolkingsregister', wat het kind [...] uitsluit dat van Belgische nationaliteit is en wiens moeder bekend is en het opvoedt, en [dat erkend is door] de vader[?]"

Overwegende dat in casu de tenuitvoerlegging van het recht op maatschappelijke dienstverlening toegekend aan een Belgisch kind van wie een van de ouders illegaal op het grondgebied verblijft, in het geding is; dat in een arrest nr. 32/2006 van 1 maart 2006, over een prejudiciële vraag, in zeer gelijksoortige omstandigheden als de omstandigheden van de onderhavige zaak, het Hof voor recht heeft gezegd:

" B.3. Uit de elementen van het dossier blijkt dat de zaak betrekking heeft op een moeder met onwettig verblijf en haar kind, dat de Belgische nationaliteit heeft door diens vader, die het kind heeft erkend.

B.4. Te dezen heeft een kind van Belgische nationaliteit recht op volledige maatschappelijke dienstverlening krachtens artikel 1, eerste lid, van de organieke O.C.M.W.-wet, dat bepaalt:

'Elke persoon heeft recht op maatschappelijke dienstverlening. Deze heeft tot doel eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid'.

Het tweede onderdeel van de prejudiciële vraag is derhalve zonder voorwerp..

B.5.1. Volgens de rechtspraak van zowel de Raad van State als van de hoven en rechtbanken kan het persoonlijk recht op maatschappelijke dienstverlening worden uitgeoefend door zowel de minderjarige zelf als door diens wettelijke vertegenwoordigers.

In tegenstelling tot wat in het verwijzingsvonnis is vermeld, wijzigt de omstandigheid dat de moeder van het kind onwettig op het grondgebied verblijft, overigens niet de rechten en plichten die voortvloeien uit het ouderlijk gezag en verhindert die de moeder bijgevolg niet om de rechten van haar kind uit te oefenen door namens het kind, in haar hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordigster, de maatschappelijke hulpverlening te ontvangen waarop dat kind recht heeft.

Het derde onderdeel van de prejudiciële vraag is derhalve zonder voorwerp.

B.5.2. Uit hetgeen voorafgaat volgt dat het Hof nog moet onderzoeken of de in het geding zijnde bepaling een discriminatie inhoudt in zoverre ze, ten aanzien van een persoon van vreemde nationaliteit met onwettig verblijf in België, het recht op maatschappelijke dienstverlening beperkt tot dringende medische hulp, ook wanneer die persoon de moeder is van een kind van Belgische nationaliteit.

B.6.1. Artikel 57 van de organieke O.C.M.W.-wet maakt inzake maatschappelijke dienstverlening een onderscheid tussen vreemdelingen naargelang zij al dan niet legaal op het grondgebied verblijven. Sinds de wet van 30 december 1992 verduidelijkt artikel 57, § 2, dat de maatschappelijke dienstverlening aan illegaal op het grondgebied verblijvende vreemdelingen wordt beperkt tot dringende medische hulp. Die maatregel strekt ertoe de wetgeving betreffende het verblijfsstatuut van de vreemdelingen en diegene betreffende de maatschappelijke dienstverlening beter op elkaar af te stemmen.

B.6.2. Het komt de wetgever toe een beleid betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen te voeren en daaromtrent, met inachtneming van het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel, in de nodige maatregelen te voorzien die betrekking kunnen hebben op onder meer het vaststellen van de voorwaarden volgens welke het verblijf van een vreemdeling in België al dan niet wettig is. Dat daaruit een verschil in behandeling voortvloeit tussen vreemdelingen is het logische gevolg van de inwerkingstelling van voormeld beleid.

B.6.3. Wanneer de wetgever een vreemdelingenbeleid wil voeren en met het oog daarop regels oplegt waaraan moet worden voldaan om wettig op het grondgebied te verblijven, hanteert hij een objectief en pertinent criterium van onderscheid indien hij aan het al dan niet naleven daarvan gevolgen verbindt bij het toekennen van maatschappelijke dienstverlening.

Het beleid inzake toegang tot het grondgebied en verblijf van vreemdelingen zou immers worden doorkruist wanneer zou worden aangenomen dat aan vreemdelingen die onwettig in België verblijven, dezelfde maatschappelijke dienstverlening zou moeten worden verleend als aan degenen die wettig in België verblijven. Het verschil tussen beide categorieën van vreemdelingen verantwoordt dat op de Staat ten aanzien van hen niet dezelfde verplichtingen rusten.

B.6.4. Uit de aan het Hof overgezonden stukken blijkt dat de ouder met onwettig verblijf, op grond van artikel 9, derde lid, van de wet van 15 december 1980, een aanvraag tot machtiging heeft ingediend om langer dan de in artikel 6 van die wet bepaalde termijn in het land te verblijven. Het is niet onredelijk dat, zolang die machtiging niet werd verleend, de aan de aanvrager gewaarborgde maatschappelijke dienstverlening aldus beperkt is tot dringende medische hulp.

B.7. In het licht van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 2.2, 3.2, 9, 10 en 27 van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind, dient het Hof evenwel nog na te gaan of de illegaal op het grondgebied verblijvende persoon, wat de maatschappelijke dienstverlening betreft, anders zou moeten worden behandeld dan andere illegale vreemdelingen of op dezelfde wijze zou moeten worden behandeld als legaal op het grondgebied verblijvende personen, omdat zij de ouder is van een kind van Belgische nationaliteit dat legaal op het grondgebied verblijft.

B.8. Het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind strekt ertoe het kind de «harmonische ontplooiing van zijn persoonlijkheid » in zijn gezin te waarborgen.

Artikel 2.2 van dat Verdrag verplicht de Staten die er partij bij zijn 'alle passende maatregelen [te nemen] om te waarborgen dat het kind wordt beschermd tegen alle vormen van discriminatie of bestraffing op grond van de omstandigheden [...] van de ouders'.

Artikel 3.2 van hetzelfde Verdrag bepaalt dat 'de Staten die partij zijn, [...] zich ertoe [verbinden] het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, [...] en [...] hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen [nemen]'.

De artikelen 9 en 10 van dat Verdrag strekken ertoe het gezinsleven van het kind met zijn ouders te beschermen, door te bepalen dat 'de Staten die partij zijn, waarborgen dat een kind niet wordt gescheiden van zijn of haar ouders tegen hun wil, tenzij de bevoegde autoriteiten [...] beslissen dat deze scheiding noodzakelijk is in het belang van het kind' (artikel 9) en dat 'aanvragen van een kind of van zijn ouders om een Staat die partij is, voor gezinshereniging binnen te gaan of te verlaten, door de Staten die partij zijn met welwillendheid, menselijkheid en spoed [worden] behandeld' (artikel 10).

Ten slotte strekt artikel 27 van hetzelfde Verdrag ertoe het kind de levensstandaard te waarborgen die toereikend is voor zijn lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling.

B.9. Aan het Hof is niet gevraagd of het feit dat een persoon van vreemde nationaliteit de ouder is van een kind van Belgische nationaliteit, voor die ouder een recht tot verblijf op het grondgebied moet openen. Het Hof moet dus niet onderzoeken of de artikelen 9 en 10 van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind in acht zijn genomen.

B.10. Om de in B.6.1 tot B.6.4 uiteengezette redenen is het feit dat een volwassen persoon met illegaal verblijf voor zichzelf geen recht heeft op volledige maatschappelijke dienstverlening niet strijdig met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Aangezien het Belgische kind van die persoon recht heeft op dienstverlening voor zichzelf, worden de artikelen 2.2 en 3.2 van het Internationaal Verdrag inzake de rechten van het kind niet

geschonden. Dat geldt des te meer daar het feit dat de ouder met illegaal verblijf van een kind dat wettig op het grondgebied verblijft geen eigen recht heeft op volledige maatschappelijke dienstverlening niet impliceert dat geen rekening dient te worden gehouden met de specifieke gezinssituatie bij de toekenning van hulpverlening aan het kind. Het staat aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn om binnen de perken van zijn wettelijke opdracht en, in geval van conflict aan de rechter, om het meest geëigende middel te kiezen teneinde het hoofd te bieden aan de reële en huidige behoeften van de minderjarige, teneinde hem de vrijwaring van zijn gezondheid en zijn ontwikkeling te verzekeren.

Aangezien bij de toekenning van maatschappelijke dienstverlening alle behoeften van het kind in aanmerking dienen te worden genomen, moet, voor de vaststelling van de aan dat kind toe te kennen maatschappelijke dienstverlening, rekening worden gehouden met de gezinssituatie van het kind alsmede, enerzijds, met de omstandigheid dat het recht op maatschappelijke dienstverlening van diens moeder met illegaal verblijf wordt beperkt tot de dringende medische hulpverlening en, anderzijds, met de omstandigheid dat de vader een wettelijke verplichting tot onderhoud heeft ten aanzien van dat kind.

Er dient immers te worden opgemerkt dat de maatschappelijke dienstverlening van subsidiaire aard is en dat zij enkel kan worden toegekend aan wie niet over voldoende bestaansmiddelen beschikt. In het aan de verwijzende rechter voorgelegde geval, dient het kind zich niet alleen te verlaten op zijn moeder die illegaal op het grondgebied verblijft, maar heeft het een Belgische vader die een wettelijke verplichting tot onderhoud heeft ten aanzien van dat kind en die - in tegenstelling tot de moeder -, in voorkomend geval, recht heeft op volledige maatschappelijke dienstverlening.

B.11. Onder het voorbehoud vermeld in B.10, dient de prejudiciële vraag ontkennend te worden beantwoord.";

dat de artikelen 1 en 57, § 1, van de organieke wet van 8 juli 1976, die van toepassing zijn op het kind van Madalena VANDA, het volgende bepalen:

" Art. 1.

Elke persoon heeft recht op maatschappelijke dienstverlening. Deze heeft tot doel eenieder in de mogelijkheid te stellen een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.

Er worden openbare centra voor maatschappelijk welzijn opgericht die, onder de door deze wet bepaalde voorwaarden, tot opdracht hebben deze dienstverlening te verzekeren.

Art. 57, § 1.

Onverminderd het bepaalde in artikel 57ter, heeft het [openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn] tot taak aan personen en gezinnen de dienstverlening te verzekeren waartoe de gemeenschap gehouden is. Het verzekert niet alleen lenigende of curatieve doch ook preventieve hulp. Deze dienstverlening kan van materiële, sociale, geneeskundige, sociaal-geneeskundige of psychologische aard zijn.";

dat Belgische kinderen, zelfs in het geval dat hun ouders illegaal in België verblijven, recht hebben op maatschappelijke dienstverlening zoals eender welke burger of inwoner van België; dat het verzoekende OCMW dus terecht maatschappelijke dienstverlening heeft toegekend aan het kind van Madalena VANDA; dat het aan het centrum toekwam het bedrag ervan vast te stellen onder het toezicht van de arbeidshoven en -rechtbanken door met alle behoeften van het kind rekening te houden, op grond van zijn situatie en van die van zijn ouders; dat wat betreft de eventuele terugbetaling van deze hulp door de Staat de verwarring moet worden weggenomen die het verzoekende OCMW heeft gecreëerd in verband met de vraag of het aan Madalena VANDA en/of aan haar kind hulp moest toekennen en de vraag of de Staat deze hulpverlening ten laste moet nemen; dat deze twee vragen, die los van elkaar staan, geregeld worden door specifieke wetsbepalingen; dat de eerste vraag geregeld wordt door de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en, inzonderheid, de voormelde artikelen 1 en 57 ervan, en de tweede door de voornoemde wet van 2 april 1965 en, inzonderheid, artikel 5, § 1, ervan, dat het volgende bepaalt:

" §1. Onverminderd de bepalingen van artikel 4 zijn ten laste van de Staat de kosten van de bijstand verleend:
1° aan een Belgische behoeftige, gerepatrieerd door toedoen van de Regering, door de commissie van openbare onderstand van de plaats van overgave;
2° aan een behoeftige, die de Belgische nationaliteit niet bezit, en dit tot de dag van zijn inschrijving in het bevolkingsregister;
3° aan een kind van minder dan achttien jaar dat, naargelang van het geval: geboren is uit onbekende vader en moeder; een natuurlijk kind is dat door geen van zijn beide ouders is erkend; een kind van Belgische nationaliteit is dat bij de geboorte werd verlaten en waarvan de moeder niet ingeschreven was in het bevolkingsregister.
[...]"

dat niet alle hulp die door een OCMW wordt toegekend, zelfs al wordt ze terecht toegekend, onder het toepassingsgebied valt van de bepalingen van de wet van 2 april 1965, die alleen bepaalde hulp ten laste van de Staat leggen; dat in het onderhavige geval het minderjarige kind van Belgische nationaliteit, van wie de moeder, Madalena VANDA, bekend is en het opvoedt en de vader, Belg, het heeft

erkend, onder geen enkele van de categorieën omschreven in artikel 5 van de wet van 2 april 1965 valt;

Overwegende, bovendien, dat aan het Grondwettelijk Hof geen prejudiciële vraag mag worden gesteld die geen betrekking heeft op een bepaling aangevoerd in het middel en die bij de indiening van het verzoekschrift had kunnen worden geformuleerd; dat ze derhalve te laat komt; dat het tweede middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 173,53 euro, komen ten laste van de verzoekende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op achtentwintig juni tweeduizend tien door:

mevr.	DAURMONT,	kamervoorzitter,
de Hr.	LEWALLE,	staatsraad,
mevr.	DEBROUX,	staatsraad,
mevr.	LAUVAU,	griffier.

De Griffier

De Voorzitter

K. LAUVAU

O. DAURMONT

**VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.**